Knuuti 25.5.2026 234/04.01.01/2026

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kokous 26.5.2026 klo 12.15

Asia: HE 64/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle työkyvyttömyyseläkkeen ja työansioiden yhteensovittamista koskevaksi lainsäädännöksi

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT pitää joustomallin tavoitteita lähtökohtaisesti kannatettavina.

Työkyvyttömyyseläkkeen ja työn yhteensovitusta on perusteltua kehittää, ja erityisesti osatyökykyisten työnteon lisääminen on tärkeää työvoiman saatavuuden kannalta. Mallin vahvuutena on sen tarjoama mahdollisuus joustavaan ja vaiheittaiseen työn ja eläkkeen yhteensovittamiseen.

KT katsoo kuitenkin, että esitetty joustomalli on kokonaisuutena monimutkainen ja useilta osin liian antelias.

Mallin todellinen joustotaso ylittää selvästi esitetyn kahden kuukauden suojaosan. Useiden samanaikaisten joustoelementtien yhteisvaikutus voi johtaa tilanteisiin, joissa työn ja eläkkeen yhdistelmä muodostuu taloudellisesti hyvin edulliseksi. Tämä lisää riskiä epätarkoituksenmukaisesta hakeutumisesta osatyökyvyttömyyseläkkeelle tilanteissa, joissa työkyky mahdollistaisi laajemman työnteon.

KT kiinnittää huomiota myös mallin keskeisiin rakenteellisiin ongelmiin:

- jouston määrä ei suhteudu eläkkeen alkamisajankohtaan, mikä heikentää vakuutettujen yhdenvertaisuutta
- takaisinperintä kohdistuu vain suojaosan ylitykseen
- mallin useat erilliset joustoelementit tekevät kokonaisuudesta vaikeasti hahmotettavan ja voivat yhdessä johtaa liian korkeaan sallittuun ansiotasoon

Lisäksi KT korostaa tulorajojen valvonnan merkitystä. Nykyjärjestelmässä valvonta on ollut puutteellista ja soveltamiskäytännöt vaihtelevia, mikä heikentää sääntelyn uskottavuutta ja vakuutettujen yhdenmukaista kohtelua.

KT pitää esityksen vaikutusarvioita epävarmoina. Arviot perustuvat osin oletuksiin käyttäytymisvaikutusten vähäisyydestä sekä nykytilanteeseen, jossa tulorajojen valvonta ei kaikilta osin vastaa sääntelyn tarkoitusta. On todennäköistä, että mallin käyttöönotto muuttaa eläkkeensaajien käyttäytymistä.

KT katsoo, että esityksen keskeisiä parametreja tulisi selkeyttää ja kiristää sekä valvontaa vahvistaa. Uudistuksen tulee kannustaa työntekoon, mutta samalla varmistaa, että järjestelmä kohdentuu tarkoituksenmukaisesti eikä lisää perusteettomasti eläkemenoja.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUETYÖNANTAJAT KT